

A large, stylized green anchor graphic is positioned diagonally across the page, from the top right towards the bottom left. It serves as a background element for the text.

NOORDAS

600.000 M2 TOPLOCATIE
BIJ AMSTERDAM CS

VISIEDOCUMENT
VERSIE 2
JANUARI 2022



Samenvatting

Langs de noordelijke IJever en langs het noordelijke tracé van de Noord/Zuidlijn liggen grote economische en duurzame stedenbouwkundige kansen voor Amsterdam. Laat hier een innovatief zakendistrict ontstaan waar wonen, werken en leisure naadloos in elkaar overgaan. Ontwikkel een aantrekkelijk stuk stad waarmee Amsterdam weer concurrerend wordt in de slag om innovatieve scale-ups, instellingen en werkgevers: de Noordas.

In dit document verwoorden initiatiefnemers hun visie op deze mogelijke ontwikkeling in Amsterdam-Noord: de Noordas. Deze visie zal verder vorm gegeven worden met betrokkenen en belangstellenden. Initiatiefnemers zijn een aantal ondernemers in Noord in samenwerking met VEBAN, Vereniging van Bedrijven in Amsterdam-Noord.

De Noordas geeft innovatie een prominente, zichtbare plaats in Amsterdam, is gecentreerd rond drie stations – Amsterdam CS en twee Noord/Zuidlijn-metrostations (Noorderpark en Noord) en kan om te beginnen ruim 600.000 m² aan nieuwe woon- en werkruimte beschikbaar maken.

De Noordas kent zes deelgebieden met elk een eigen duurzaamheids- en innovatieaccent. De bereikbaarheid en vervoerscapaciteit van en naar de zes Noordas-deelgebieden zijn uitstekend door de Noord/Zuidlijn en door de nabijheid van Amsterdam CS.

Door de ontwikkelingsruimte kan hier een post-covid en hybride georganiseerd werkdistrict ontstaan waar wonen, werken, cultuur en ontspanning volledig in elkaar overgaan: maak van Noord de groene stad van de toekomst.

De Noordas is niet concurrerend met, maar complementair aan de Zuidas en de grachtengordel: ze versterken elkaar. Door binnen de ring te ontwikkelen, blijft Amsterdam een menselijke, compacte en groene metropool waar fiets trein en metro de belangrijkste vervoermiddelen zijn.

Inleiding

De Amsterdamse werkwereld van 2030 zal niet lijken op die van 2020. Er tekent zich een aardverschuiving af die alles opnieuw een plek geeft. Met de coronapandemie als katalysator, zetten twee zaken de wereld versneld op z'n kop. Internet stond begin deze eeuw in de kinderschoenen, pas nu gaat de technologie kantoorgebieden en bedrijventerreinen echt transformeren. De andere gamechanger: het klimaat. Na decennia praten gaan we het de komende decennia anders dóén.

De bestaande economische gebieden van Amsterdam blijven niet vanzelf overeind. Overal liggen concurrenten op de loer om de 'poleposition' van Amsterdam over te nemen. Het uitvinden van nieuwe, duurzame technologie is cruciaal voor een kennisstad als Amsterdam. De hoofdstad zal innovatie de komende tien tot twintig jaar daarom een prominente plaats moeten geven. De klassieke economische bastions van de hoofdstad – grachtengordel en Zuidas – hebben een innovatief anker nodig. Een anker dat grachtengordel, Zuidas en de andere oudere kantoorgebieden en bedrijventerreinen van Amsterdam stevigheid biedt.

Amsterdam mist een groot innovatiedistrict. Innovatieve, creatieve en grensverleggende bedrijven zijn versnipperd over de stad. Waar het als 'Silicon Valley' bekendstaande Eindhoven technologie succesvol focust binnen een overzichtelijk gebied, mist Amsterdam een dergelijke concentratie van gelijksoortige innovatieve bedrijven. Startups en scaleups met een koppositie naast topinstellingen – ze kunnen elkaar inspireren door ontmoetingen. Een plek waar belangrijke internationale congressen plaatsvinden die de innovatieve koppositie van de hoofdstad zichtbaar maken.

Duurzaamheid en innovatie zijn voor Amsterdam te belangrijk om versnipperd te blijven. Vanuit deze gedachte richten wij initiatiefnemers de blik op Amsterdam-Noord. Dit stadsdeel heeft alles in huis om het groene, innovatieve anker van Amsterdam te zijn. Nu al huisvest Noord een waaier aan organisaties en instellingen in duurzaamheid en energietransitie, zoals het Shell Technology Centre en aanverwante instellingen die in het kader van het 'living lab' zich hebben gehuisvest in Buiksloterham. Noord ligt binnen de Ring A10 en aan het IJ. Het is door de Noord/Zuidlijn naadloos verbonden met de grachtengordel en de Zuidas. Schiphol is goed bereikbaar vanaf Amsterdam CS. En niet onbelangrijk: Amsterdam-Noord is een van de weinige stadsdelen waar nog ruimte is om te bouwen.

Dit stuk schetst de visie om de kades van het IJ en de oevers van het groene Noordhollandschkanaal een van de meest innovatieve werkdistricten van de wereld te maken. Een post-covid werkgebied waarin niet alleen wordt gewerkt aan de grote transitie maar ook gewerkt wordt op een manier die niets met het oude werken van doen heeft. Een hybride stad waar wonen, werken, cultuur, groen en leisure volledig in elkaar opgaan.

Dit nieuwe werkdistrict wordt (uiteeraard) bottom-up vanuit de behoefte van toekomstige gebruikers in plaats van top-down gerealiseerd. En de Noordas gaat uitdrukkelijk niet de concurrentie aan met de Zuidas, het richt zich op z'n eigen specialisaties en is aanvullend op het bestaande Amsterdamse aanbod. De Noordas laat de klassieke zakendistricten van Amsterdam, zoals de Zuidas en de grachtengordel, juist beter functioneren door de synergie tussen oude substantie en nieuwe stedenbouw, tussen traditie en innovatie, tussen historie en toekomst.

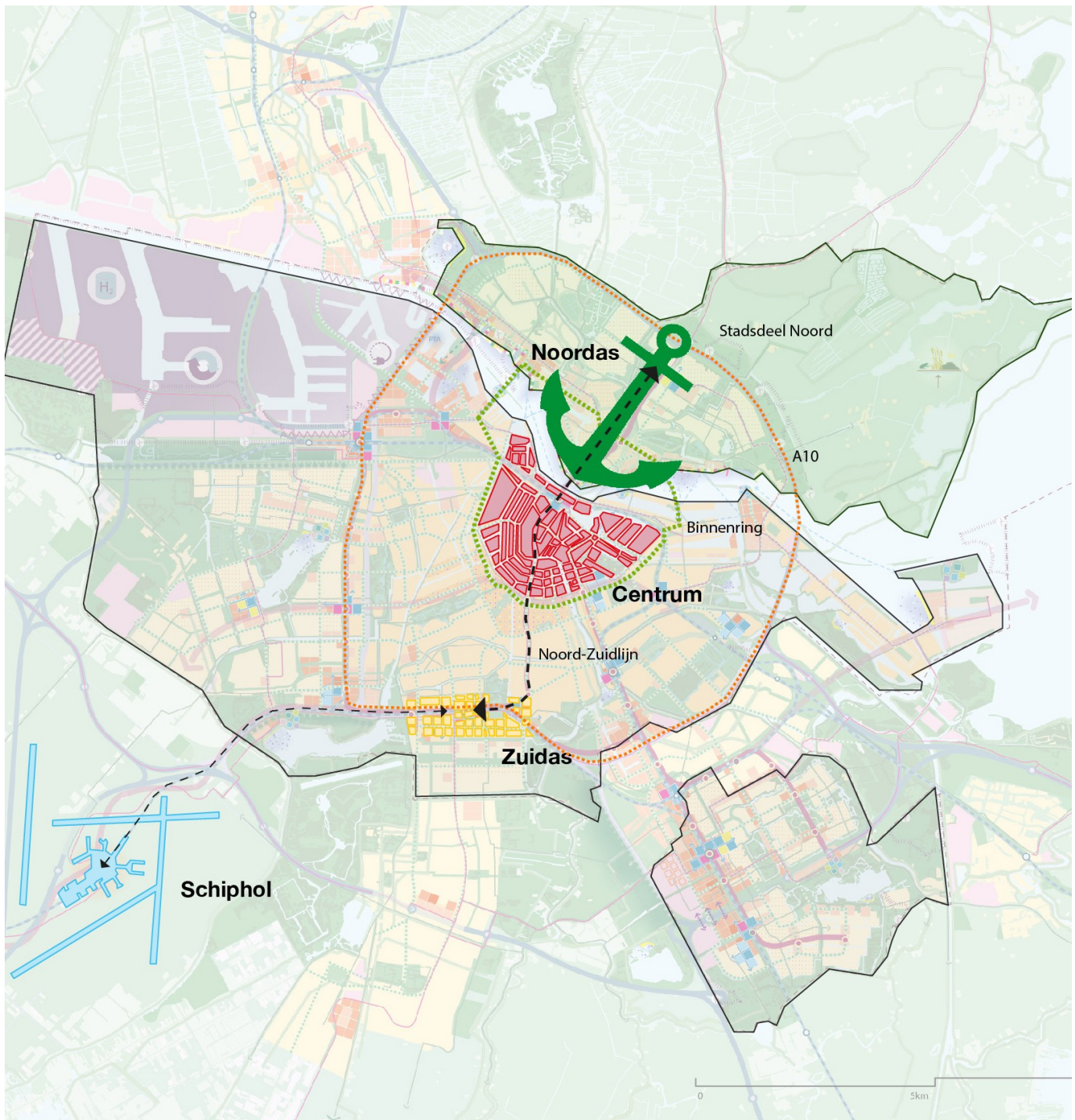
Doel van de initiatiefnemers

Doel van de initiatiefnemers is het bevorderen van een samenhangende, gefocuste en duurzame economische ontwikkeling van Amsterdam-Noord. Voor Amsterdam-Noord is de nieuwe werkgelegenheid een wenselijke economische impuls. Na de kaalslag van de scheepswerven en industrie is de werkgelegenheid van Noord nooit volledig hersteld. De werkloosheid onder jongeren is er hoger dan in andere delen van de stad. Het aandeel in de kantorenvoorziening van Amsterdam ligt op een schamele 4% terwijl het stadsdeel ongeveer 30% van het grondgebied heeft. Het is echter niet alleen in het belang van Noord maar vooral in het belang van Amsterdam als geheel. Ten behoeve van synergie kunnen deze cruciale economische activiteiten beter gebundeld worden in een overzichtelijk geografisch deel van Amsterdam. Amsterdam-Noord is bij uitstek geschikt vanwege de goede bereikbaarheid, de ruimte die hier nog is en de fraaie ligging aan park en water. Op basis van een heldere visie willen initiatiefnemers een bijdrage leveren aan het realiseren van 600.000 m² nieuwe werkruimte.

Innovatief anker aan het IJ

Een beeld drukt in een oogopslag uit waar je met tekst veel woorden aan kwijt bent. Kijk naar onze kaart van Amsterdam met daarin de rood gemarkeerde grachtengordel en de gele Zuidas. Het groene anker hangt in dezelfde diagonaal als de grachtengordel. De ankerkabel blijkt bij nadere inspectie de Noord/Zuidlijn die zich uitrolt naar de Zuidas.

Het plaatje illustreert de bijna onvermijdelijke logica van dit nieuwe werkdistrict. De bijna verklonken positie van het anker ten opzichte van de grachtengordel en de naadloze verbondenheid met de Zuidas – en Schiphol. Voldoende ruimte, lucht en water ertussen om eigen identiteit te behouden. Genoeg nabijheid voor interacties.



Binnenring Fiets en OV

De drie gebieden liggen op fietsafstand van elkaar. Dat sluit aan bij het idee van de Omgevingsvisie 2050 die een menselijke, compacte en groene metropool voorspiegelt. Dat is wat ons betreft een stad waarin de grootste werkgebieden via een fijn en gezond tochtje bereikt kunnen worden op de nieuwe Binnenring Fiets. De realisatie van deze fietsring is onlangs door de gemeente Amsterdam in gang gezet. In 2030 zal deze nu nog onbekende route de belangrijkste fietsverbinding van de hoofdstad zijn. Wie niet wil fietsen pakt de Noord/Zuidlijn, de snelste en meest succesvolle metro van Amsterdam. Binnen tien metrominuten zijn de drie werkassen met elkaar verbonden. Of zo je wilt een kwartiertje met de auto. In deze constellatie kan de Amsterdamse economie de toekomst met vertrouwen tegemoetzien. Een drie-eenheid waarin elk z'n eigen kleur en identiteit heeft. Drie complementaire districten die los van elkaar kunnen floreren, maar die nog sterker zijn met elkaar.

Momenteel heeft de Noordas twee metrostations (Noorderpark en Noord). Op de lange termijn kunnen dat er drie of vier zijn (Sixhaven en Het Schouw). Daarnaast ligt de Noordas langs de oevers van het IJ. Op sommige plekken zijn daar al toonaangevende instellingen gehuisvest, zoals Shell op Overhoeks en Albemarle aan de noordoostkant van het IJ.

Binnen de Noordas zien wij deelgebieden die elk een eigen accent kunnen krijgen. Dit soort branchering is nooit helemaal te sturen, zeker niet in een bottom-up-aanpak. Tegelijkertijd is er al genoeg creatieve en innovatieve ontwikkeling gaande waardoor Noord aantrekkingskracht uitoefent op nieuwe innovatieve en creatieve bedrijven.

Zes deelgebieden

Zoals op de tweede kaart te zien is, heeft de Noordas op dit moment zes deelgebieden. Wij beschrijven ze hieronder:



1. Centraal Station / Sixhaven



Het belangrijkste station van de Noordas is het Centraal Station, het grootste internationale NS-station van ons land. Nu al gaan er vanaf CS drie pontverbindingen naar Noord. Ervan uitgaande dat de gemeente de geplande voetgangerspassage achter Amsterdam CS op termijn heeft gerealiseerd, heeft de zuidkop van de Noordas (Sixhaven/ Buiksloterweg) rond 2030 haar eigen ingang van Amsterdam CS. Internationale treinen en intercity's arriveren en vertrekken op 300 meter afstand. De tunnel (blauwe stippellijn) splitst in twee richtingen uiteen, zodat zowel Overhoeks als Sixhaven een looproute naar CS hebben.

Op een strip aan de oostelijke oever van de Sixhaven is ruimte voor ongeveer 150.000 m² aan ontwikkelruimte. Qua profiel is dit dé toplocatie van de Noordas. Over twee jaar opent midden in dit gebied een van Nederlands grootste congreshotels. Met de komst van dit congreshotel is dit ook een plek voor internationale hoofdkantoren.

2. Noorderpark



Station Noorderpark ligt op twee minuten van Amsterdam CS. Qua profiel is dit typisch een plek voor een universiteit. Gebouwen zullen op de IJtunnel (vergelijk het met Nemo) en over de Nieuwe Leeuwarderweg worden gebouwd. Er komt een looproute naar Sixhaven. Dit district ligt tussen twee antieke, monumentale tuindorpen in (Vogelbuurt en Van der Pekbuurt). Er is een klein winkelcentrum. Het ligt tevens aan de ingang van het Noorderpark, het grootste stadspark van Noord. Hier is ongeveer 50.000 m² beschikbaar.

3. Station Noord/ Buikslotermeerplein



Het noordelijk hart van de Noordas voorzien we bij het Buikslotermeerplein, ook wel Centrum Amsterdam Noord (CAN) genoemd. De ligging aan de RingA10, het regionale busstation en de beginhalte van de NZL maken van het een centrale stedelijke toplocatie voor bedrijven. Bereikbaarheid en aantrekkelijkheid voor personeel is een van de belangrijkste succescriteria voor een kantorengedebied.

Bijzonder kenmerk van deze sectie van de Noordas is de aanwezigheid van veel winkels en horeca. Er is ook een ziekenhuis en een aantal grote sportcomplexen. De combinatie Sport&Health/ sportmedisch lijkt hier te passen. Dit gebied heeft veel horeca- en cultuurgelegenheden. Geen saai bedrijven- en kantorenterrein, maar een favoriet werkgebied. Ongeveer 200.000 m².

4. Sciencepark West-Noord



Het gebied aan de westelijke IJ-oever bij Overhoeks en in Buiksloterham is historisch het domein van Shell geweest. Shell focust in het nieuwe researchcentrum op groene energie. Op dit moment is het hierdoor al een van Nederlands grootste science-campussen op het gebied van chemie en energietransitie. Er zijn op dit moment ook al tal van kleine innovatieve bedrijfjes. De Buiksloterham is door de gemeente aangewezen als energie neutrale wijk. Het fungeert voor de hoofdstad als living lab. Bedrijven op het vlak van innovatieve technologie passen hier perfect. Er is ongeveer 100.000 m² beschikbaar.

5. Sciencepark Oost-Noord

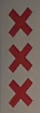


Op de oostelijke IJ-oever van Noord staat de nieuwe stadswijk Hamerkwartier gepland. Een hybride woon-werkwijk. Nu al zitten er vele creatieve en technologische bedrijven. Aan de meest oostelijke kant zit Albemarle. Hier vindt chemieresearch plaats met een relatief zware geluidscontour. Het bedrijf heeft een deel van zijn terrein braak liggen. De gemeente onderzoekt nu hoe de activiteiten van Albemarle gecombineerd kunnen worden met de geplande woningbouw in het gebied. Een open campus opzet met meer nadruk op schone, stille research is de logische stap. Ongeveer 100.000 m².

6. NDSM / MAKERSDISTRICT



Op de meest oostelijke kant van NDSM vestigt zich nu al de groene maakindustrie. Oude ambachten en hightech (3-D printing) boeken hier resultaat. Kunst en creatieve industrie inspireren en versterken elkaar. Ook is er makerscollectief Made up North actief, een stichting die het belang van ambacht en vakmanschap in combinatie met hoogwaardige technologie in de stad uitdraagt en er letterlijk ruimte aan biedt. Het gaat om ongeveer 50.000 m².

 Gemeente
Amsterdam



toen

was hier één van de grootste en modernste scheepswerven
ter wereld

Meer informatie?
amsterdam.nl/ndm

trotter.eu



